

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1920.

Första kammaren.

Nr 5.

Tisdagen den 20 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 3 e. m.

Avgåvos följande motioner:

nr 30, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag rörande inrättande av ett statsobligationslotteri eller annat under svenska statens kontroll ställt penninglotteri;

nr 31, av herr *Reuterskiöld*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utfärdande av instruktion för försvarskommissionen i vissa angivna syften;

nr 32, av herr *Klefbeck*, om uppdragande åt försvarskommissionen att utarbeta förslag till ett fullständigt nytt tjänstgöringsreglemente för de värnpliktigas övningar;

nr 33, av herr *Klefbeck*, om åvägabringande av utredning huruvida behovet av underbefäl skulle kunna fyllas genom att staten uppläte egna hem åt personer, som i gengäld tjänstgjorde som underbefäl;

nr 34, av herr *Klefbeck*, om åläggande för befäl och militärläkare att taga behörig hänsyn till civil läkares intyg om värnpliktigs sjukdomstillstånd;

nr 35, av herr *Lindqvist*, om åvägabringande av utredning i fråga om beredande åt den rättssökande allmänheten av vissa lättnader beträffande handlingars inlämnande m. m.;

nr 36, av herr *Nilson, Karl August*, m. fl., om meddelande av ändrade bestämmelser rörande antalet sjuksängar vid lasarett och sjukstugor;

nr 37, av herr *Boberg*, om åvägabringande av utredning och förslag rörande en mer rationell och givande skötsel av fisket i Sveriges insjöar och östra skärgård;

nr 38, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, om meddelande av vissa bestämmelser rörande val i landskommun av kommunalfullmäktige eller landstingsmän;

nr 39, av herr *Tjällgren*, angående ändring av 16 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet;

nr 40, av herr *Tjällgren*, angående ändring av 12 § i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd;

nr 41, av herr *Stendahl*, om viss utsträckning av den proportionella valmetoden vid val inom landsting samt stads- och kommunalfullmäktige;

nr 42, av herr *Stendahl*, angående skrivelse till Konungen med begäran om framläggande av förslag i fråga om upphörande av den successiva förnyelsen av stadsfullmäktige i stad, stadsfullmäktige i Stockholm samt kommunal- och municipalfullmäktige;

nr 43, av herr *Andersson, Karl Andreas*, angående ändring av lagen om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse;

nr 44, av herr *Dalberg*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag till lag rörande skyldighet för den, som upplåter eller använder jord för annat ändamål än jordbruk, att sörja för kompensation i nyodlingar;

nr 45, av herr *Pettersson, Ivar*, och herr *Kjellén*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utarbetande och framläggande av förslag till lag om inteckning i elektriska distributionsföreningars anläggningar och ledningsnät;

nr 46, av herr *Pettersson, Ivar*, och herr *Kjellén*, om ändring av 11 § i lagen angående sparbanker;

nr 47, av herr *Rosén*, om tilläggs pension åt tullvaktmästaren A. Bäckströms änka;

nr 48, av herr *Pettersson, Malkolm*, angående pension åt förre folkskolläraren J. H. Söderströms änka;

nr 49, av herrar *Vindahl* och *von Koch*, angående årligt understöd åt folkskolläraren J. G. Wetterströms änka;

nr 50, av herrar *Vindahl* och *von Koch*, om årligt understöd åt skolläraren A. L. Anderssons änka;

nr 51, av herrar *Wigforss* och *Sandegård*, angående frihet för samfundet De nio från skattskyldighet för fonden Lotten von Kraemers stiftelse och därifrån inflytande medel;

nr 52, av herr *Johansson, Johan Bernhard*, angående ändring i visst syfte av förordningen om taxeringsmyndigheter och förfarandet vid taxering;

nr 53, av herr *Boman*, angående beräkning av statsverkets inkomst av rusdrycksbeskattning m. m.;

nr 54, av herr *Pettersson, Ivar*, och herr *Kjellén*, om vidtagande av åtgärder för anordnande i varje län av försöksjordbruk under auktoritativ sakkunskaps ledning;

nr 55, av herr *Reuterskiöld*, om höjande av statsrådslönerna;

nr 56, av herr *Reuterskiöld*, om överflyttning till justitiedepartementets stat av vad som i Kungl. Maj:ts proposition nr 3 hänförs under tredje byrån av socialdepartementet;

nr 57, av herr *Öhngren*, om överförande från finans- till handelsdepartementet av bankinspektionen samt ärenden rörande bank-, fond- och hypoteksväsendet;

nr 58, av herr *Lindblad* m. fl., om anslag till fortsatt byggande av centralposthus i Göteborg;

nr 59, av herr *Klefbeck*, om anslag till anläggning av en tunnel vid den s. k. Storängsbanken å järnvägslinjen Graversfors—Åby;

nr 60, av herr *Modig* m. fl., om ändring i kungl. kungörelsen angående statsbidrag åt sjukkassor;

nr 61, av herr *Ekman, Karl Johan*, om anslag till beredande av ersättning åt vissa prästerliga befattningshavare m. fl. för mistade extra lönetillägg;

nr 62, av herr *Pers*, angående avlöningsförbättring åt fyra vid kungl. biblioteket anställda kvinnliga katalogiseringsbiträden; samt

nr 63, av herr *Rosén*, om anslag för uppförande av nya seminariebyggnader i Umeå.

Av dessa motioner blev nr 30 på begäran bordlagd, varemot de övriga nu hänvisades, nr 31—37 till behandling av tillfälligt utskott, nr 38—42 till konstitutionsutskottet, nr 43—45 till behandling av lagutskott, nr 45—50 till bankoutskottet, nr 51—53 till bevillningsutskottet, nr 54 till jordbruksutskottet, nr 55 såvitt den avsåg jordbruksdepartementet till jordbruksutskottet och i övrigt till statsutskottet samt nr 56—63 till statsutskottet.

Herr vice talmannen erhöll på begäran ordet och anförde: Herr talman, mina herrar! Jag hemställer, att kammaren måtte besluta fördela de till tillfälligt utskott remitterade motionerna på följande sätt:

Första tillfälliga utskottet tilldelas nedannämnda motioner:

av herrar *Ekman, Carl Gustaf* och *Rosén*, om avskaffande av de svenska riddarordnarna;

av herr *Winberg*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning rörande av staten understödda biblioteks anordnande ombord å svenska handelsfartyg;

av herr *Klefbeck*, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte genom den sittande försvarskommissionen eller på annat sätt utreda, huruvida behovet av underbefäl skulle helt eller delvis kunna fyllas genom personer, åt vilka staten uppläte egna hem och vilka för besittning därav skulle vara skyldiga att årligen göra tjänst såsom underbefäl;

av herr *Klefbeck*, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte giva den sittande försvarskommissionen i uppdrag att för åstadkommande av en väsentlig avkortning av övningstidens längd och för att vinna en helt ny anda i försvarsväsendet utarbета ett fullständigt och nytt tjänstgöringsreglemente;

av herr *Klefbeck*, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t snarast möjligt måtte utfärda förordning, att befälhavare och militärläkare skola vara skyldiga att taga behörig hänsyn till av civil läkare under tjänsteansvar avgivet intyg om en värnpliktigs sjukdomstillstånd;

av herr Reuterskiöld, med hemställan att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av instruktion för försvarskommissionen i vissa i motionen angivna syften; och av herr Lindqvist, angående skrivelse till Kungl. Maj:t med hemställan om utredning i fråga om beredande av lättnader för den rättssökande allmänheten.

Till *andra* tillfälliga utskottet överlämnas följande motioner:

av herr Wohlin m. fl., angående skrivelse till Konungen i fråga om åvägabringande av effektiv undersökning av kristidskommissionernas förvaltning m. m.;

av herr von Hofsten, angående skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning i fråga om restaurering av Leckö slott;

av herr Nilson, Karl August m. fl., om meddelande av ändrade bestämmelser rörande antalet sjuksängar vid lasarett och sjukstugor;

av herr Boberg, angående utredning och förslag rörande en mera rationell och givande skötsel av fisket i Sveriges insjöar och östra skärgård; samt

av herr Wohlin m. fl., angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om ecklesiastik jordsstyckning och upplåtande för nybildning av mindre jordbruk.

Vad herr vice talmannen sålunda hemställt bifölls.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Möller* för tiden den 20 till den 28 innevarande månad.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 3,46 e. m.

In fidem
A.v. *Krusenstjerna*.

Onsdagen den 21 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Herr statsrådet *Thorsson* avlämnade Kungl. Maj:ts propositioner:

nr 22, med förslag till förordning om uppskattning av mark i och för framdeles skeende taxering till jordvärde- eller jordräntestegringskatt m. m.; och

nr 23, med förslag till förordning om ändrad lydelse av 5 §, 25 § 2 mom., 32 § 1 mom. samt 35 § i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Föredrogs och hänvisades till bankoutskottet riksdagens år 1919 församlade revisorers berättelse om granskningen av riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning.

Anmälades och bordlades jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor; och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstående i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark; samt

riksdagens kanslideputerades memorial nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Anställdes val av sju ledamöter i kammarens första tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 4 och 21 samt 31—35. Därvid avlämnades 98 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »förenade gruppen» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Sandegård, K. J.,
friherre Barnekow,

herr Borell,
 » Johansson, Carl,
 » Svensson, Isak,
 » Jespersen,
 » Grewesmühl.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Företogs val av sju ledamöter i kammarens andra tillfälliga utskott, till vars behandling hänvisats de inom kammaren väckta motionerna nr 1, 19, 20, 36 och 37. Därvid avlämnades 77 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »förenade gruppen» och alla utom en upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Larsson, Jacob T.,
 » Andersson, K. A.,
 » Nylander,
 » Norling, N. S.,
 » Johansson i Löffholmen,
 » von Hofsten,
 » Westman, K. G.

Dessa personer hade alltså utsetts till ledamöter i utskottet.

Anställdes val av tre suppleanter i kammarens första tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 59 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »förenade gruppen» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Lind, O.,
 » Johansson i Hornsberg,
 » Sederholm.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Företogs val av tre suppleanter i kammarens andra tillfälliga utskott. Därvid avlämnades 45 godkända valsedlar, samtliga med partibeteckning »förenade gruppen» och upptagande namnen på följande personer i denna ordning:

herr Malmberg, G. H.,
 » Almkvist, N. J. F.,
 » Steinholtz.

Dessa personer hade alltså utsetts till suppleanter i utskottet.

Föredrogs och hänvisades till kammarens andra tillfälliga utskott den av herr *Johansson, Johan Bernhard*, väckta motionen.

nr 30, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag rörande inrättande av ett statsobligationslotteri eller annat under svenska statens kontroll ställt penninglotteri.

Avgåvos följande motioner:

nr 64 av herrar *Bergqvist* och *Carlsson*, angående omedelbar utbetalning åt ingenjören G. Ericsson av ersättning för en del av den förlust han lidit vid uppförande av vissa kasernbyggnader;

nr 65, av herr *Lind*, angående höjning av landsfiskalernas förvaltningsbidrag;

nr 66, av friherre *Barnekow*, om anslag till utförande av byggnadsarbeten vid kronprinsessan Viktorias kustsanatorium i Barkåkra;

nr 67, av herr *Petrén, Alfred*, och herr *von Koch*, om anslag för nybyggnader vid Växjö hospital;

nr 68, av herr *Lind*, om vidtagande av åtgärder för byggande av en statsbana från Vansbro över Äppelbo och Yttermalung till Malung m. m.;

nr 69, av herrar *Wijk* och *Trygger*, om anslag för bidrag till tryckning av doktorsavhandlingar vid högskolorna i Stockholm och Göteborg;

nr 70, av herr *Olsson, Oscar*, om höjning av det å ordinarie stat uppförda förslagsanslaget till understöd av folkbibliotek med visst belopp för beredande av understöd åt biblioteken i vissa sjukvårdsanstalter;

nr 71, av herr *Olsson, Oscar*, om anvisande på tilläggsstat för år 1920 av ett fyllnadsanslag till det på extra stat för samma år uppförda anslaget för anordnande av populärvetenskapliga föreläsningar;

nr 72, av herrar *Sederholm* och *Ingeström*, angående den för de entomologiska undersökningarna vid statens skogsförsöksanstalt anställda föreståndarens likställande med föreståndarna för övriga avdelningar vid anstalten;

nr 73, av herr *Rogberg*, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition om ändring av 1 och 9 §§ i förordningen om förekommande av överdriven avverkning å ungskog inom de delar av Västerbottens och Norrbottens län, som ej höra till lappmarken;

nr 74, av herr *Bondeson* m. fl., angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag beträffande vissa ändringar i lagen angående väghållningsbesvärets utgörande på landet;

nr 75, av herr *Olsson, P. Magnus*, om vidtagande av åtgärder för en jämlik och rättvis taxering av jordbruksfastigheter;

nr 76, av herrar *Sandegård* och *Klefbeck*, om ändring av § 26 mom. 1 i lagen angående tillsättning av prästerliga tjänster;

nr 77, av friherre *Barnekow* och herr *Pålsson*, angående ändring av 1 § i lagen om arbetstidens begränsning;

nr 78, av herr *Thulin*, angående revision av gällande lagbestämmelser mot fylleri och dryckenskap;

nr 79, av herrar *Bondeson* och *Ljunggren*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om vissa tillägg och ändringar i förordningen om kommunalstyrelse på landet;

nr 80, av herrar *Bondeson* och *Ljunggren*, om beredande av åtskilliga i lag av den 25 februari 1919 meddelade provisoriska föreskrifters fortsatta giltighet tills vidare i fråga om val av kommunalfullmäktige;

nr 81, av herrar *Bondeson* och *Ljunggren*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning och förslag i fråga om vissa tillägg och ändringar i förordningen om landsting; samt

nr 82, av herrar *Bondeson* och *Ljunggren*, om beredande av åtskilliga i lag av den 25 februari 1919 meddelade provisoriska föreskrifters fortsatta giltighet tills vidare i fråga om val av landstingsmän.

Dessa motioner hänvisades, nr 64—71 till statsutskottet, nr 72—74 till jordbruksutskottet, nr 75 till bevillningsutskottet, nr 76—78 till behandling av lagutskott samt nr 79—82 till konstitutionsutskottet.

Efter föredragning av de vid sammanträdet början avlämnade kungl. propositionerna, nr 22 och 23, hänvisades desamma till bevillningsutskottet.

Justerades protokollsutdrag för denna dag och för gårdagen, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 11,48 f. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Torsdagen den 22 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 2 e. m.

Herr statsrådet *Thorsson* avlämnade Kungl. Maj:ts proposition nr 24, med förslag till förordning av särskilda avdrag vid 1920 års taxering till beviljning för inkomst.

Propositionen föredrogs och hänvisades till bevillningsutskottet.

Upplästes följande inkomna läkarintyg:

Att statsrådet *C. F. Holmquist* på grund av högersidig axelledsluxation från och med den 19:de jan. 1920 och tillsvidare är förhindrad att delta i riksdagsarbetet, intygar
Stockholm, Maria Sjukhus den 21 jan. 1920.

Magnus Hellsten.
leg. läk.

Herr talmannen tillkännagav, att anslag före kl. 2 e. m. utfärdats till sammanträdets fortsättande kl. 9 på aftonen.

Avgåvos följande motioner:

nr 83, av herr *Wijk* m. fl., angående rätt för kommun att upptaga särskild avgift vid offentliga uppvisningar i idrott;

nr 84, av herr *Lamm* m. fl., om anslag till Svenska slöjdföreningen för fortsättning och utvidgning av föreningens verksamhet;

nr 85, av herr *Petterson, Malkolm*, m. fl., om ökat anslag till vägbyggnadsändamål;

nr 86, av herr *Johansson, Johan*, i Kälkebo, m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om inrättande av ett riksräkenskapsverk;

nr 87, av herr *Olofsson* och herr *Johansson, Johan Peter*, om anslag till fortsättning av statsbanan Sveg—Hede;

nr 88, av herr *von Geijer*, om anslag till effektiv prövning av stabiliteten hos den s. k. Storängsbanken å bandelen Graversfors—Åby;

nr 89, av herr *Jansson*, om anskaffande av ett havsisbrytarfartyg för statens räkning;

nr 90, av herr *Pålsson*, om ökat anslag till distributionsanläggningar m. m. för statens kraftverk;

- nr 91, av herr *Olofsson* och herr *Johansson, Johan Peter*, angående ersättning åt byggmästaren P. O. Hellman för lidna förluster såsom byggnadsentreprenör;
- nr 92, av herr *Bergqvist* m. fl., om anslag till förstärkande av löneförmånerna åt läkare i svärbesatta läkardistrikt inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län;
- nr 93, av herr *Wijk*, angående förstärkning av det på vitterhetsakademiens stat uppförda anslaget till amanuenser och vikariatsersättningar m. m.;
- nr 94, av herr *Swartz*, om rätt för konservatorn vid zoologiska institutionen vid universitetet i Lund O. Holmqvist att åtnjuta ålderstillägg å kön;
- nr 95, av herr *Thulin*, om anslag till inrättande vid Stockholms högskola av en personlig professur för filosofie doktorn E. T. Akmar;
- nr 96, av herrar *Wigforss* och *Björnsson*, om anslag till nya adjunktstjänster vid de allmänna läroverken m. m.;
- nr 97, av herr *Wijk* m. fl., om anslag till nybyggnader för Chalmers tekniska institutets kemiska och fysiska institutioner;
- nr 98, av herrar *Wigforss* och *Westman*, om ökat anslag till fortsatt systematisk undersökning av svenska folkmål;
- nr 99, av herr *Sigfrid*, om ändring i bestämmelserna rörande lån ur egnahemslånefonden;
- nr 100, av herr *Johansson, Johan*, i Kälkebo m. fl., om ändring i gällande allmänna villkor och bestämmelser för statens egnahemslånerörelse;
- nr 101, av herr *Johansson, Johan*, i Kälkebo m. fl., om bildande av en särskild odlingslånefond för utlåning till egnahemslåntagare;
- nr 102, av herr *Larson, Edward*, angående ändring i visst syfte av lagen om våghållningsbesvärets utgörande på landet;
- nr 103, av herr *Jespersion* m. fl., angående statsunderstöd till de lokala hemslöjdsföreningarna;
- nr 104, av herr *Tengdahl*, angående pension åt vaktmästaren vid högre realläroverket å Norrmalm i Stockholm Lovisa Adolfinia Anderholm;
- nr 105, av herr *Modig*, angående pension eller årligt understöd åt förra faktoriarbetaren Axel Hellgren;
- nr 106, av herr *Clason*, angående åtgärder för åstadkommande av förbättrad ventilation i riksdagens utskotts- och plenilokaler;
- nr 107, av herr *Nilsson, Johan* i Skottlandshus m. fl., om upphävande av gällande suspension av tullsatserna å vissa angivna varuslag m. m.;
- nr 108, av friherre *Fleming*, angående provisorisk tilläggstull å varor, för vilka tullsatserna beräknas efter varans vikt, m. m.;
- nr 109, av herr *Clason*, om vidtagande av vissa åtgärder beträffande Sveriges tullpolitik;
- nr 110, av herr *Trygger* m. fl., om åvägbringande av utredning och förslag rörande tillfällig höjning av s. k. finansstullar;
- nr 111, av herr *Trygger* m. fl., angående höjning av tullsatserna å kaffe;

nr 112, av herr *Stendahl*, om införande under viss förutsättning av konsumtionsskatt eller efterförtullningsavgift för kaffe;

nr 113, av herrar *Stendahl* och *Reuterskiöld*, angående viss ändring i gällande skala för inkomst- och förmögenhetsskattens grund;

nr 114, av herr *Pålsson*, angående skattefrihet under åren 1921—1923 för vissa inkomsttagare m. m.;

nr 115, av herr *Kobb*, angående stiftelsen Lars Hiertas minnes frikallande från taxering till bevillning samt inkomst- och förmögenhetsskatt;

nr 116, av herr *Nilsson, Johan* i Malmö, om ändring av 55 § 2 mom. i förordningen angående försäljning av rusdrycker;

nr 117, av herr *Thulin*, angående inskränkning av rusdrycksförsäljningsbolagens antal;

nr 118, av herr *Björkman* m. fl., angående inskränkt utminuteri-
ng av rusdrycker i vissa fall;

nr 119, av herrar *Björkman* och *Norling*, angående minskning av den maximikvantitet spritdrycker, som får utminuterat per kalendermånad;

nr 120, av herrar *Björkman* och *Norling*, angående förbud att förtära rusdrycker m. m. å utskänkningsställe, där utskänkning av pilsnerdricka idkas utan samband med utskänkning av rusdrycker;

nr 121, av herr *Elisson*, om åvägbringande av utredning och förslag rörande skyldighet i vissa fall för jordägare att inlösa av arrendator utförd elektrisk kraftledning;

nr 122, av herr *Petrén, Alfred*, och herr *von Koch*, angående ändring av 40, 41 och 42 §§ i lagen om fattigvården den 14 juni 1918;

nr 123, av herr *Nilsson, Johan*, i Skottlandshus, om upphävande eller suspension av lagen om arbetstidens begränsning;

nr 124, av herr *Jeansson*, om införande i lagen om arbetstidens begränsning den 17 oktober 1919 av viss ändring i fråga om bageriyrket;

nr 125, av herr *Nilsson, Johan*, i Malmö, angående utredning rörande statens övertagande av utgifterna till löner åt lärarna vid de till folkskoleväsendet hörande anstalterna m. m.;

nr 126, av herr *Larson, Edward*, om beredande av rätt till dagtraktamente för av landsting vald ledamot i inskrivningsrevision;

nr 127, av herr *Larson, Edward*, angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning rörande poststationsföreståndarnas anställnings- och avlöningsförhållanden m. m.;

nr 128, av herr *Antonsson*, angående skrivelse till Konungen rörande omläggning av sättet för vissa sakkunnigutredningar;

nr 129, av herr *Pålsson*, angående skrivelse till Konungen med begäran om förslag till ordnande av bostadsfrågan för provinsialläkare å landsbygden;

nr 130, av herr *Bergqvist* m. fl., angående skrivelse till Konungen med begäran om utredning rörande åtgärder till avhjälpande av läkarbristen i de norrländska länen;

nr 131, av herr *Winberg*, angående skrivelse till Konungen med

begäran om utredning och förslag i fråga om de kungl. slottens anordnande för statens sjukvårdsväsen eller andra statsändamål;

nr 132, av herr *Nilsson, N. August*, angående rätt för änkan Dorotea Sofia Torén till ersättning för upphörd brännvinsutskänkningsrättighet;

nr 133, av herr *von Koch* och herr *Petrén, Alfred*, om åvägabringande av förslag till lagbestämmelser m. m. i syfte dels att bekämpa olaglig tillverkning och försäljning av rusdrycker och dels att åstadkomma ett strängare beivrande av fylleriförseelser;

nr 134, av herrar *Pålsson* och *Jesperon*, om vidtagande av åtgärder för tillgodoseende av elektrisk energi för landsbygden i det område, som omfattas av Sydsvenska kraftaktiebolaget;

nr 135, av herr *Lindhagen*, med förslag till lag angående förbud i vissa fall för enskild person att besitta fast egendom;

nr 136, av herr *Lindhagen*, om utsträckt tillämpning av vissa delar av lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom;

nr 137, av herr *Lindhagen*, om ändring i viss del av lagen angående förbud i vissa fall för bolag och förening att förvärva fast egendom;

nr 138, av herr *Lindhagen*, angående lagstiftning rörande koncession för förvärv av äganderätt och nyttjanderätt till större mosar m. m.;

nr 139, av herr *Lindhagen*, angående lagstiftning rörande koncession för förvärv av äganderätt och nyttjanderätt till större kalkstensfyndigheter samt till större grus- och lertag;

nr 140, av herr *Lindhagen*, om åvägabringande av förslag till en på vissa angivna grunder byggd ny lagstiftning rörande vård av enskildes skogar; samt

nr 141, av herr *Lindhagen*, angående revision i visst syfte av gällande författningar rörande häradsallmänningar och andra genom kronans försorg tillkomna allmänningsskogar.

Av dessa motioner hänvisades nr 83 till konstitutionsutskottet, nr 84—98 till statsutskottet, nr 99—103 till jordbruksutskottet, nr 104—106 till bankoutskottet, nr 107—120 till bevillningsutskottet, nr 121—124 till behandling av lagutskott, nr 125 och 126 till kammarens första tillfälliga utskott samt nr 127—131 till kammarens andra tillfälliga utskott. Motionerna nr 132—141 blevo på begäran bordlagda.

Föredrogos jordbruksutskottets utlåtanden:

nr 1, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av rätt till bearbetande av icke inmutningsbara mineralfyndigheter å kronojord;

nr 2, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtelse av kronan tillhörande jordägarandelar i gruvor; och

nr 3, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående avstå-

ende i vissa fall av mark från kronoegendomar eller upplåtande av nyttjanderätt eller servitutsrätt till sådan mark.

Vad utskottet i dessa utlåtanden hemställt bifölls.

Föredrogs och godkändes riksdagens kanslideputerades memorial nr 1, angående antagande av tjänstemän i riksdagens kansli.

Ledighet från riksdagsgöromålen beviljades herr *Elisson* under tio dagar från den 23 i denna månad samt herr *Petterson, Malkolm*, för tiden från och med den 26 innevarande januari till och med den 3 nästkommande februari.

Kammaren åtskildes kl. 2,36 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.

Torsdagen den 22 januari.

Kammaren sammanträdde kl. 9 e. m.

Anmäldes och bordlades bankoutskottets memorial nr 1, med överlämnande av fullmäktiges i riksbanken till bankoutskottet avgivna berättelse.

Avgåvos följande motioner:

nr 142, av herr *Lindhagen*, om vidtagande av åtgärder till främjande av skandinaviskt samarbete i lagstiftningsfrågor m. m.;

nr 143, av herr *Lindhagen*, om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av samarbete mellan Sverige och Finland i fråga om rättegångsordningen m. m.;

nr 144, av herr *Lindhagen*, om vidtagande av åtgärder för åstadkommande av samarbete mellan Sverige, Danmark, Finland och Norge på strafflagstiftningens område;

nr 145, av herr *Lindhagen*, om vidtagande av åtgärder för förverkligandet av vissa önskemål beträffande arbetet med en rättegångsreform;

nr 146, av herr *Lindhagen*, om vidtagande av åtgärder för inrättande i Sverige av rationellt organiserade barn- och ungdomsdomstolar;

nr 147, av herr *Lindhagen*, om upphävande av stadgandena angående krigsdomstolar;

nr 148, av herr *Lindhagen*, rörande omarbetning av lagen angående förbud för vissa utlänningar att här i riket vistas m. m.;

nr 149, av herr *Lindhagen*, angående anställande vid domsagas kansli av fasta skrivbiträden med viss ersättning från statsverket;

nr 150, av herr *Lindhagen*, om ändring i vissa hänseenden av gällande kommunallagar;

nr 151, av herr *Lindhagen*, angående ändring av kommunallagarnas bestämmelser rörande sättet för fattande av beslut om beviljande av anslag till nya ändamål m. m.;

nr 152, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, m. fl., om åvägabringande av utredning och förslag beträffande ändring i sättet för kommuns medverkan vid avgörande av ärenden, som röra handeln med rusdrycker;

nr 153, av herr *Lind*, om åvägabringande av utredning och förslag angående rätt för enskild person att på annan tillhöriga mossar verkställa odling m. m.;

nr 154, av herr *Wohlin*, om iakttagande av viss angiven grundsats vid utredning rörande revision av gällande bestämmelser om skatteköp;

nr 155, av herr *Enhörning*, om anslag till en flottledslånefond;

nr 156, av herr *Enhörning*, om åvägabringande av utredning och förslag rörande rätt för flottningsförening att som säkerhet för lån för allmän flottleds förbättrande använda sig av allmän flottleds egendom;

nr 157, av herr *Tengdahl*, med förslag till lag om ändring i vissa delar av lagen om fri rättegång den 19 juni 1919;

nr 158, av herr *Tengdahl*, med förslag till lag angående rättshjälp åt häktad;

nr 159, av herr *Ljunggren*, angående vissa ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i arbete;

nr 160, av herr *Wohlin* m. fl., om åvägabringande av en provisorisk lag rörande statskontroll över trustar och andra monopolistiska sammanslutningar inom industri och handel;

nr 161, av herr *Lind*, om vidtagande av åtgärder i syfte att fördela uppburden av utskulderna å kronodebetsdelen i två terminer;

nr 162, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, m. fl., angående skärpta författningsbestämmelser till förhindrande av olaga brännvinstillverkning;

nr 163, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, m. fl., om åvägabringande av utredning och förslag rörande förbud mot tillverkning och import av maltdrycker med över 3.3 volymprocent alkoholhalt m. m.;

nr 164, av herr *Ekman, Carl Gustaf*, m. fl., om anslag till bekämpande av olaga brännvinstillverkning;

nr 165, av herr *Ljunggren*, om anslag till anordnande av en social fortbildningskurs för lärare m. m.;

nr 166, av herrar *Ljunggren* och *Träff*, angående ersättning åt

byggmästaren F. William för lidna förluster såsom byggnadsentreprenör;

nr 167, av herr *Nilson, Petrus*, i anledning av Kungl. Maj:ts framställning om anslag för verkställande av en bostadsräkning i städer och större samhällen med ett invånarantal över 5,000 personer;

nr 168, av herr *Andersson, Gunnar*, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag om upprättande av en fackskola för kemisk industri i Skåne;

nr 169, av herr *Lind*, angående ändring i visst hänseende av gällande grunder för statens egnahemslåneverksamhet;

nr 170, av herr *Lind*, angående viss ändring i villkoren för erhållande av lån från egnahemslånefonden; samt

nr 171, av herr *Vindahl*, angående viss ändring i § 1 av förordningen om landsting.

Av dessa motioner blevo nr 142—155 på begäran bordlagda, varemot de övriga hänvisades, nr 156—160 till behandling av lagutskott, nr 161 till kammarens andra tillfälliga utskott, nr 162 och 163 till bevillningsutskottet, nr 164—168 till statsutskottet, nr 169 och 170 till jordbruksutskottet samt nr 171 till konstitutionsutskottet.

Ledighet från riksdagsöromålen beviljades:

herr *Hagfält* från den 24 innev. januari t. o. m. den 2 nästk. februari;

herr *Johansson, Carl*, fr. o. m. den 26 innev. januari t. o. m. den 4 nästk. februari.

Justerades protokollsutdrag för denna dag, varefter kammarens sammanträde avslutades kl. 9,25 e. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
